Ч. 163 (957). Львів, неділя 21. липня 1918. Рік IV.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 16 сот. На провінції 20 сот.

політична, економічно-суспільна часопись. (Редакція Руська ч. 3.)

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Вражіня з України.

Пише: посол др. Л. Цегельський.

V.

Заки приступлю до закінчення моїх спостережень з України, мушу зареагувати кількома словами на тенденційне визискуванє моїх виводів польською пресою — з окрема „Czas-ом“ та „Now-ою Reform-ою“ — до їх антиукраїнської кампанії. Сї часописи переказують деякі партії з моїх статий, а саме ті партії, в яких я чи-то піддаю політичне житє закордонної України критичному осудови, чи взагалі піднесу яку-небудь недостачу закордонної України. Переказавши, і то по відповіднім і самовільнім спрепарованю, мої критичні виводи, сї газети з не-аби-якою радісною злобою „констатують“ опісля, будьто „taki znawca ukraińskich stosunków jak poseł Cegielski stwierdza“ всї польські теревені про „незрілість Українців до державного житя“, про „повну відсутність в Українців національного почутя“ і т. д. та будьто мої виводи стверджують польське тверджене, що „заключаючи берестейський договір, осередні держави зробили великий промах“ і т. д.

Коли-би так оглядатись на те, що хтось там недобро-совісний перекрутить та тенденційно визискає кожне слово сказаного чи написаного, тоді ніяка критика чи автокритика булаби немислимою. Між тим є вона першим услівєм ясного погляду на публичні справи та першим ступінем до уздоровленя. Тому годї нам здержуватись від автокритичного розгляду нашого національного положеня лише тому, що „Czas-ови“ та „Reform-і“ захочеть ся поглузувати над Українцями та обнижувати їх політичне значінє. На тенденційну злобу і перфідію нема ради — зарівно як на низьку завість і сліпу ненависть.

А саме ті низькі мотиви кермують „Czas-ом“, „Reform-ою“ чи кожною иншою польською газетою в трактованю укр. справи. Нема болота, яким вони не обкинулиби України і українських змагань; нема клевети чи наруги, яких вони не звернули би проти України; нема нікчемности, якої вони занехалиби в своїй тенденції пошкодити Україні чи то перед осередними державами чи антантою. Всяке оружє і всякий аргумент є добрі, коли йде о се, щоби виляти їх злобну ненависть до молодої укр. держави. Отсею своєю тактикою польська преса затроює упідлюючою ідеєю всю психіку польської суспільности, відбираючи їй всяке моральне право на симпатії других народів чи кожного чесного чоловіка до польських визвольних змагань.

Нікчемність отсеї польської поведінки супроти укр. держави тим більша, що з укр. боку ні разу не відозвав ся голос, що відмовивби Полякам права до независимости на їх власній земли, як рівнож не визискують Українці з злобною радостию того преобильного матеріялу до сатири, що його дає т. зв. „польська держава“ і негативне відношенє до неї 99 прц. польського народу.

Стільки вважав я конечним замітити з приводу „послугуваня“ „Czas-у“ і „Reform-и“ моїми статями з „Укр. Слова“.

Переходячи до властивої теми, хочу на закінченє моїх вражінь дати остаточні висновки, до яких я дійшов, приглядаючись укр. державному житю з безпосередної близкости. Заключаючи про Україну, я — розуміеть ся — буду давати релятивний осуд, як і взагалі всякі заключеня і осуди в суспільнім житю є все релятивними, бо все видають ся в прирівнаню — мовчазнім чи виразнім — до других, аналогічних прояв.

Кожен з інтересую[illegible] ся житєм державної України — а чи є Українець, що ним не інтересував би ся?... — при стрічи зі мною формулував ось-як своє зацікавленє: „не питаю Вас про детайлї, але прошу о відповідь на одно тільки питанє: що буде з українською державою?“ Стеоретипність отсего питаня в устах усіх так замітна, що вважаю його загальним питанєм, яке завдає собі ціла наша суспільність у Галичинї.

І хоч як тяжка відповідь на всякі того роду питаня, хоч як небезпечно бути сегодня, де все на світі ломить ся, де валять ся держави і престоли, ворожбитом та хоч як тяжко серед запутаних обставин ставити діягнози — я вважаю своїм обовязком поділитись з укр. загалом Галичини моїми особистими і безпосередними вражінями в сім напрямі.

Основою держави є територія з населенєм. Коли до сего приходить верховна власть, маємо державу. Не кожна територія надаєсь на основу для держави; мусить вона мати певні окремі прикмети — ґеоґрафічні, історичні і господарські. Україна як територія рішучо має всі дані як основа держави. О скільки йде о ґеоґрафічні і господарські прикмети, територія України має без прирівнаня висші дані для державности, як Польща, Литва, Румунія чи Бельґія. А сї прикмети є в модерних часах рішаючими. Істнуюча українська держава носить на собі саме характеристичні признаки твору, опертого в першій мірі на окремішностях териториільних.

Декому може видасть ся отсе моє твердженє невірним та незгідним з фактами з історії повстаня укр. держави, а головно з тим фактом, що творцями її є звісні укр. національні діячі — учені, письменики то-що. Та проте моє твердженє відповідає самій сути річи. Правда — укр. державу сотворили укр. національні діячі, але ся релятивна легкість з якою їм вдало ся її покликати до житя, отсе скоре спопуляризованє державної ідеї на Україні мимо всеї поверховної русифікації України та релятивної малої свідомости національної мас — се якраз докази, що укр. державність має глибші основи, ніж тільки язиково-етноґрафічні окремішности від Московщини.

Сим теріторіяльним характером укр. державности толкує ся безліч прояв з громадянського і державного житя України: укр. урядовці урядують по російськи; буржуазія устроює „всеукр. зїзди“ і т. п., на яких любісько балакаєсь по російськи, укр. селянство по свому зрозуміло „соціялїзацію землї“ як її фактичну індівідуалїзацію; Великорос Зіньковський заступає автокефалію укр. церкви, Великорос Греков є одним з провідників укр. самостійників; Поляк чи Великорос Ржепецький підчеркує з натиском потребу державної самостійности України як господарської одиниці і т. д. і т. д. Українські національні діячі, проголошуючи укр. автономію а опісля державність аж до повної суверенности, були висловом тих укритих обєктивних державно-творчих сил, що дрімали в укр. теріторії без огляду на народність замешкуючого її населеня. Тому не стрінули вони ніякого серіозного опору в своїй державнотворчій діяльности і тому так легко — мимо русифікації укр. міст — сотворили вони укр. державу. Але й тому саме, що інтереси теріторії були в сути річи тут рішаючими, ся державність носить в многих зверхних проявах російське пятно. Звідси й отсї нарікaня укр. патріотів на „русифікацію“.

Теріторіяльний в першім ряді характер укр. державности нї трохи не обнижає її вартости для нас як нації. Навпаки! Саме найздоровійшою основою державности є теріторіяльна, ґеоґрафічно-господарська основа. З сего становища осуджуючи квестію будучини укр. державности, можна сказати, що вона має всякі дані на істнованє і світлий розвій.

Тим більше, що населенє України і обєктивно творить справді окремий тип від Великоросів — не тільки окремий язиково, але й під культурно-звичаєвим оглядом та ще й історичними споминами, які на Україні справді живі і сильні.

Язиково-етноґрафічний чинник грає в твореню держав другорядну роль, але, де він комбінуєсь з теріторіяльним ґеоґрафічно-господарським чинником, там скріпляє він основи державности незвичайно сильно. На Україні національний чинник ще далеко не в повній силі свого потенціонального значіня. Українці як нація стоять ще позаду України як державно-творчої теріторії. Національна свідомість Українців щойно наростає, поширюєсь та поглиблюєсь. Отсей зріст національної укр. свідомости проявляєсь між иншим саме в борбі проти „русифікації“, в домаганю „українізації“ всіх проявів публичного житя. Сей процес іде скоро вперед і воротя з сеї дороги уже нема. Україна всесторонно українізуєсь, себто українізуеть ся інтеліґенція, бюрократія, буржуазія і т. д.

Отся формальна, зверхна українізація

робить — що правда — скорі, але всеж менші поступи, чим українїзація внутрішна, ідейна, котра іде в парі з угрунтовуванєм укр. державности дуже скоро вперед. Широкі круги інтелїгенції і буржуазії, що не годні одного реченя склеїти по українськи, стали і стають Українцями по духови, по політичному переконаню, — нераз яснїйше думаючими, чим не оден автор українських мельодрам чи поезій.

Поступи українїзації — так зверхної як і внутрішної — так великі і ідуть таким темпом та з такою кинетичною силою, що якнебудь розвинулиби ся обставини на Вкраїнї, та що-небудь там стало-би ся в обсягу державно правних і міжнародних відносин — Українці як нація мають твердо запевнену будучину. Як нація з окремою мовою, культурою, психікою, традицією і змаганями, як окреме національне „я" мають Українцї запевнене уже визначне місце серед народів східної Европи — навіть якби приняти найгіршу евентуальність, т. є. поворот до давної „неділимої" Росії.

Український національний рух на Вкраїнї, се вже не гуртківство професорів, письменників чи революціонерів, але се могутня лявіна, що вже є в повному розгонї і росте з дня на день автоматично та буде рости і в найгірших обставинах так само автоматично. Се вже поява масова, демократична — анальогічна до того, що переживали ми, Галичани, Чехи, Словінцї і т. д. Коли є ту яка корректура, то хиба в користь України а іменно, що істноване укр. державности дало незвичайно сильний аргумент укр. національному рухови на всякий случай. І ту лежить велика історична заслуга проф. Грушівського і товаришів — заслуга, яка мати-ме свою вагу навіть тодї, якби під подувом лихих обставин не стало укр. держави.

„А чи справдї може се статись"? — спитає з острахом кожен укр. читач сих стрічок. На се відповідь мусить бути така: в сій світовій війнї все ще можливе і всяке може ще статись. Так, як тепер представляєть ся положенє на сході Европи, українська державність запевнена. Чи поведуть її праві чи ліві — то вона буде і вдержить ся. Вона вже сегодня без прирівнаня висше стоїть, чим так зв. польська держава. В кождім разї є державою, а не лише фікцією держави. В кождім разї є укр. управа, укр. армія, укр. правительство, укр. режім, є державна індивідуальність — між тим, як в Польщі того всего ще нема.

то все таки Україна вдержить ся — коли лише загальна ситуація у східній Европі не відпаде основним потрясеням.

Сим потрясенем може бути перекиненє фронту антанти з Сибіру (Чехо-Словаки і Японці!) до Европи, а навіть на Вкраїну. Тодї істнованє укр. держави було-би заквестіоноване — хоч не виключене і те, що тодї прийшли би до голосу на Вкраїнї чинники, що дальше будували-би державність її, але опираючись вже на антанту. В кождім разї Україна і тодї не загибне, навіть переставши істнувати як держава, буде вона істнувати як велика нація, перед якою відчиняєсь дорога до світлої будучини і в дальшім розвитку до могутньої державности. Тим певнійша одначе ся будучина, чим красше визискають Українцї теперішний час, коли можна органїзувати свобідно національні сили. І тому кінчу мої уваги зазивом до закордонних, державних Українців: Українцї всїх партій, кляс і станів, єднайте ся! — єднайте ся для того, щоби спільним трудом витворити, поки час, таку національну силу на Вкраїнї, якої вже не стерли би ніякі воєнні несподіванки.

Адмінїстрація нашої часописи находить ся при улици Сикстуській ч. 21.

Україна може бути тільки самостійною!

Гетьман і партії. Земельне питанє. Відношенє до Німечини і до Росії.

В одному з послїдних чисел чорносотенного „Голоса Кієва" надруковано розмову співробітника „Г. К." А. Пиленка з гетьманом Скоропадським. Подаємо найцікавійші з заяв гетьмана:

В справі відносин до політичних партій і ґруп гетьман сказав:

Праві домагались, щоб я утворив для них якусь особливу раду. Я їм відповів: „ні на яку звіздну палату я не пристану". Ліві настоювали, щоб я їм вказав реченець скликаня парляменту. Їм відповів так: „буду живий, буде й парлямент; я — чесна людина; але реченця, як ви просите, зараз вказати неможливо, а то може доведеть ся не дотримати слова".

В справі вільного торгу гетьман сказав, що сим зловживають люди з шакальними інстинктами, і що боротьбу з спекулянтами повинно ся вести немилосердно. В земельній справі проголошено недоторкальність власности, але се не значить, „що все повинно бути відбудовано в старих формах".

Я ґерманофіл. І я Українець. Як Українець і як ґерманофіл, я повинен признати, що центральні держави зробили нам дуже великі послуги. Але не вважаючи на се, я все таки хотів би переконати кожного з українських поміщиків: „поводите ся так, як коли-б Німцї мали піти від нас післязавтра". Помилуйте: до мене приходять з проєктами безумних карательних експедицій, складених із якихсь то синків! Се зовсім неможливо. Такими способами Україна відродити ся не може.

Про відносини з Росією гетьман сказав:

Перше я був під сильним гіпнозом Імперії. Правда! Се було так гарно!... І здавало ся таким міцним... Але тепер треба звикнути до думки: **Україна може бути тільки самостійною.** Повірте, иншого виходу нема. Наш народ має підстави скаржитись на Москву. Згадайте: навіть серед висших верств відношенє до України було напів-зневажливе. Мило, але з-горда: „хохли", — мовляв. Як хазяїн до робітника. Окрім того центр витягав із нас усї соки: і продуктами, і людьми.

З Ради державної.

Відень, 18 липня.

Палата послів.

В продовженю дебати над буджетовою провізорією пос. др. Адольф Ґрос говорив про питанє виживленя в Галичинї та про відбудову краю, як і про послїдні події в Кракові, що були звернені головно проти жидівських купців.

Міністер др. Пауль обговорював бажаня і жалї в справі апровізації і заявив, що як довго через війну край наш буде відтятий від світового ринку, так довго не можна буде усунути примусової воєнної господарки.

Міністер Чап відповідав на кілька інтерпеляцій у військових справах, між иншими на інтерпеляцію в справі розміщеня пробових баталїонів в зах. Галичинї.

Пос. Яворський замічає, що Поляки готові війти в переговори з Українцями. Він апелює до німецьких сторонництв, щоби вони не заганяли Поляків до опозиції, бо через не ухваленє воєнних кредитів затріюмфує антанта. Австро-польська розвязка є найліпшою розвязкою з огляду на великодержавне становиско Австрії. За сею розвязкою заявив ся ґр. Буріян. Як німецькі сторонництва поможуть Полякам і Мадярам, то ґр. Буріян напевно переведе свою проґраму.

Пос. др. Кость Левицький заявляє, що укр. народ у всїх скрутних ситуаціях завсїгди стояв вірно при Австрії, але Австрія не завсїгди відплачувала ся добром. Німцї виявили ся солїдним і чесним контрагентом і ратифікували мир з Україною. Австро-Угорщина до сеї пори не ратифікувала берестейського договору. Ріжні польські політики мали дістати запевнене, що до ратифікації взагалі не прийде. Тимчасом полуднева Холмщина находить ся доси в руках австрійської армії. Вона поставила собі метою затерти послїдні слїди українства на Холмщинї. Нема там в адмінїстрації Українців, але переважно є самі Поляки, ворожо настроєні до Українців. Проти сего мусять Українцї рішучо запротестувати.

Полемізуючи з бесїдами Дашинського і Ґломбінського заявив бесїдник, що укр. народ нїколи не піддасть ся під польське ярмо. Обговорюючи бесїду дра Зайдлера, сказав, що Австрія не може бути нї німецька нї славянська, але всї народи мусять дістати рівноправність. Українцї не хочуть повалити міністерства, а домагають ся лише подїлу Галичини.

Соціялїстичний посол Зеліґер виступає проти кабінету дра Зайдлера.

На сім покінчено дебату над першим читанєм будж. провізорії і наглими внесенями. Будж. провізорію переказано буджетовій комісії з тим, що вона має дати звіт повній палатї найпізнїйше до 23 с. м. Слїдуюче засїданє в понедїлок. На дневнім порядку стоїть обжалованє міністерства.

Палата панів.

На нинїшнім засїданю палати панів ухвалено кілька законопроєктів, між иншими закон про доріжняний додаток для учителїв, закон про відшкодованє за ушкодженє тіла цивільних осіб в сій війнї, закон про відшкодованє неправно арештованих осіб. Слїдуюче засїданє має скликатись в письменній дорозї.

Парляментарне положенє.

Буджетова комісія має до вівторка полагодити буджетову провізорію. На слїдуючий тиждень відбуде ся в повній палатї голосованє над будж. провізорією. Як вона не дістане більшости, то кабінет дра Зайдлера має дефінїтивно подати ся до димісії. Ходять слухи, що наслїдником дра Зайдлера буде ґр. Чернін. Більші однак шанси має ґр. Сільва Тарука.

Справа обжалованя міністрів.

Поставленє в стан обжалованя міністрів вимагає двох третих голосів. Для відісланя самого внеску до комісії потреба звичайної більшости. Німцї заявили Полякам, що як би вони голосували з Чехами за відісланем внеску до комісії, то вони зірвуть з ними всякі дальші переговори.

З України.

„Недодержанє договору!"

Львів, 20. липня.

З найдостовірнїйшого жерела довідуємо ся, що з України приходить до Австрії денно 3—4 тисяч ваґонів хліба а в деякі днї, як

кр. 13-го с. м. прийшло 7 тисяч вагонів. — Крім того приходять тисячі штук різної худоби і коний.

Хто буде ректором укр. університету в Київі.

„Відродженя“ доносить, що ректором українського університету в Київі мають вибрати проф. Михайла Грушевського.

Поклик до селянства.

Центральний комітет всеукраїнської ради селянських спілок обернув ся до всіх своїх відділів і взагалі до селянства з закликом про теперішний момент. Схарактеризувавши умови селянського житя по перевороті, комітет пише:

„Для того, щоб не дати можливости зараз розбити і розпилити, і без того бідн. наші селянські сили, щоб припинити руйнуване наших сел, центральний комітет закликає селянство негайно припинити всі повстаня і пропонує орґанізувати по селах, волостях і повітах професійні селянські спілки для захисту своїх клясових інтересів. Комітет виробив статут і інструкцію до нього, по яких мають істнувати спілки. По затверженю вони розішлють ся скрізь на місця. Українське селянство по прикладу робітників повинно бути орґанізовано. Україна повинна покрити ся цілою сіткою своїх селянських професійних спілок і захищати зорґанізовано цілою країною свої клясові інтереси, а не виступаючи окремими селами, або волостями.

Закликаєм Вас товариші до орґанізації і громадської дісципліни, бо тільки спільно, свідомо і орґанізовано можна захистити своє право і покращити свій добробут“.

Останнє засіданє другої сесії всеукр. церковного собору.

16-го липня на останнім засіданю церковного собору розглянено низку ділових питань, між ними справу поліпшеня матеріяльних відносин духовенства і учителів духовних шкіл. Порішено звернути ся в тій справі до міністерства ісповідань. Третя сесія церковного собору призначена на 15 жовтня. З нагоди іменин гетьмана собор просив митрополита київського Антонія привітати його від імени собору. Перед закінченем собору відправлено торжественний молебень, на якім після ухвали собору у перве проголошено многоліття московському патріярхови Тихонови, митрополитови Антонієви, гетьманови української держави та його військам.

З житя-бутя колишньої фльоти Чорного моря.

„Nationaltidende“ в Копенгазі пустила інтересні подробиці з житя і загибелі чорноморської фльоти. В часі, коли вибухла війна, чорноморська фльота складала ся з 4 боєвих кораблів новійшого типу, 3 кораблів боєвих старого типу, кільканайцять контрторпедовців, канонірок, декількох торпедовців, девятьох підводних і других човнів. Фльота ся стала проявляти рух тільки після німецько-турецьких приступів на Севастополь і Одесу. Жертвою упали одна канонірка і один контрторпедовець, затоплені німецькою фльотою. За те ушкоджене „Goeben“ в 1914, російською міною віддало Росії пановане над Чорним морем. З сеї пори лиш в ряди-годи появляли ся кораблі німецько-турецькі в крузі воєнних ділань. „Medidie“, затоплений чорноморською фльотою включено до неї під назвою: Прут.

Весною 1916 фльота чорноморська скріпила ся прибутєм двох дреднавтів, яких будова була начата ще в р. 1911 і 1912. Здавалось би, що нічо не загрожує з сеї пори російській фльоті. Тимчасом мартова революція крок за кроком вела сього велетня до загибелі. Дреднавти один по одному були затоплювані, між ними „Імператрица Марія“, „Свободная Росія“, лиш давнійший „Імператор Александер“ III. тепер „Воля“ находить ся ще в Севастополі під німецьким доглядом. Є ще один дреднавт, докінчуваний саме в робітнях корабельних в Николаєвську.

Німечина, заволодівши сими портами загрожує транспортам коаліції від сторони Дарданелів.

Шульгин про українську справу.

Посланник до Болгарії О. Шульгин в розмові з співробітником „Нової Ради“ дав вислів своїм поглядам на відносини Болгарії і України. Україна має богато спільних інтересів з Болгарією і зближене між сими обома державами є необхідне. При сучасному стані річий, коли Україна майже несподівано виплила на верх житя, а наша історія йде, наче повторюючи історію болгарського державного відродженя, все що діє ть ся у нас повинно бути для Болгар близьким і зрозумілим. Момент реакції, що прийшов на зміну революційному настровеви, в сих формах, що зараз тривати довго не повинен, а громадянство наше, відчуваючи потреби свого демократичного народу, найде середню лінію, яка виведе Україну на твердий шлях. Деякі прикрі моменти її розвитку тепер, нічим є супроти теперішної культурно-просвітної діяльности, яка випливає з моральних сил нашого народу. Тимбільш бажане є скріплене міжнародного становища України з дружними державами, як Болгарія.

Жертва України для родин нім. жовнірів.

Обміна телеґрамами гетьмана з ґенералом Айхгорном:

Київ 30. червня.

До Ексцеленції пана полевого маршалка ґенерала Айхгорна.

Ваша Ексцеленціє!

На моє внесене українське правительство ухвалило виплатити 30.000 марок як допомогу сімям трьох убитих, одного загибшого (5 тисяч марок кождий) і сімнайцять ранених жовнірів (10 тисяч марок) при вибуху в Печерську д. 6. липня. Прошу Вашу Ексцеленцію в моїм імени і в імени українського народу, сю поміч грошеву передати висше поданим сімям. Прошу о повідомлене мене, кому з Ваших підчинених міністер фінансів має виплатити сю суму. Висловлюючи ще раз моє найглибше спочуте ізза сього нещастя, остаю з високою пошаною — Павло Скоропадський.

Ґрупа військ Айхгорна, Київ. — 3. липня 1918.

До гетьмана всеї України.

Прошу приймити, пане гетьмане мою глибоко відчуту подяку за великодушну допомогу, яка з Вашого почину остала українським правительством признаною сімям німецьких жовнірів, які пострадали при вибуху. Се діяльне спочуте українського правительства найшло в наших серцях радісний відгук і я прошу Вас пане гетьмане також в імени висше згаданих сімій українському правительству висловити найщирійшу подяку. Сим способом, страшне нещастє взаїмно переношуване, затіснило ще більше узли між Україною і Німечиною. Відповідаючи на питане, прошу Вас пане гетьмане сих 30 тисяч марок переказати моїй інтендантурі військ, Інститутська 29.

З висловом належної поваги остаю дуже відданим Пану гетьманови — Айхгорн.

Калейдоскоп з України.

(Далі).

З південного заходу маємо також приэмного й „лицарського“ сусіда, як Румунія, що закриває українські школи й вішає наше населенє. Словом — кругом „приятелі“, зовсім як у Німців самі „приятелі“ на цілім світі. І се становило-б найміцнійшу основу тревалого союза з Німечиною, коли тільки та Німечина зрозуміла-б своє і наше положенє та щиро взяла-б ся помагати нам у будові міцної держави. Покищо вона згодила ся на те, щоб благородні румунські міщанці винагородили себе за зраду українським народом і пшеничним чорноземом в Бесарабії.

„Добра то річ розум, тільки треба його мати“, каже бесарабська приповідка.

Про три останні нумеровані точки моїх думок шкода що небудь писати, бо польська цензура рішучо „не пустить“ ніякої думки про те.

Кінчу потрясати своїм калейдоскопом. Не ручу, чи я показав ним читачеви щось тревало правдивого. І добре булоб, як би багато з того показало ся нетрівалим. Одно хочу при кінці підчеркнути: що на мою думку і внутрішня і зовнішня політика України скріпить ся до непізнаня, коли пічнемо там витревалу аґітаційну й орґанізаційну працю між своїм народом, закладаючи скрізь орґани преси, товариства, бібліотеки, школи. Розуміє ть ся — аґітація тільки на „демократичній платформі“ далаб нам кінець кінців — тільки большевизм. Нам треба праці в національнім дусі — без огляду на глупі крики проти українського шовінізму.

Слівце про Галичан до Галичан.

В тій орґанізаційній, внутрішній роботі ніхто не заступить тамошним Українцям — Галичан. Навіть Німці не годні заступити. Чому? З тої простої причини, що Галичани перебули вже практику такої роботи між нашим народом і то — серед далеко труднійших обставин. Галичани вміють робити дві незвичайно важні річи: 1) стягати з народної маси інтеліґенцію до середних і висших шкіл (чого на Україні майже нема — й тому там розділ між народом й інтеліґентними верствами без усякого порівняня більший чим у Галичині), 2) викликати жертвенність у загалу (жертвенність на Україні можна зустріти тільки у одиниць; але щоб якийсь повіт чи громада добровільними складками побудовали школу — я не чув, хоч допитував ся за тим).

І сю муравлину роботу повинні ми там виконувати навіть тоді, як би тамошні Українці нерадо дивили ся на Галичан (хоч так не є, про що я наочно переконав ся; впрочім гл. вислови тамошної преси, пр. у „Новій Раді“). Розуміє ть ся без всяких претенсій на який небудь провід у публичнім житю, але як звичайні робітники „на народній ниві“. Се не значить, що треба гуртом опускати Галичину й віддавати її на поталу Польщі. Ціла акція повинна бути зорґанізована. У нас, в Галичині, є багато інтеліґентних сил, які просто марнують ся — ізза своєї ідейности й енерґії: се пр. ті народні учителі й учительки, яким чужа польська власть не дає місць ізза їх надто горячого українського патріотизму, ті образовані інтеліґенти, які чули покликанє на адміністраторів, але не могли в Галичині одержати місця (вони пр. на Волині показали великий сприт) і т. д. В Галичині вони звихнені як раз ізза своєї енерґії — а в українській державі були-б вони просто неоціненим добром.

Таке „нашествіє Галичан“ на наддніпрянську Україну зовсім не було-б новиною; в нашій історії відбуло ся воно вже двічі на велику скалю: раз у 13-тім столітю, коли треба було боронити земель України перед лютим ворогом, а другий раз з кінцем 16 і початком 17 століття, коли Польща важким гнетом налягла й на тамошні землі: тоді під покровом гетьмана Сагайдачного, також Галичанина, почали стягати ся до Київа вироблені, культурні сили Галичан, як: Єлисей Плетенецький (родом з Золочівщини), архимандрит Печерської Лаври в Київі, що оружною силою боронив печерських маєтностий перед конфіскатами польських королів і зробив з Печерської Лаври „перворядну культурну силу.

(Кінець буде).

Нова нота українського правительства до Румунії.

На днях — пише „Нова Рада“ — виїхав з Київа в Букарешт курєр міністерства заграничних справ д. Галїп, який повіз ноту України до Румунії.

Обмін телеграмами.

Гетьман післав нїмецькому цїсареви таку телеграму:

„Його Величности цїсарю нїмецькому, королеви пруському Вільгельмови другому. Прошу Вашу цїсарську і королївську Величність дозволити менї висловити від мойого імени та імени українського народу наш глибокий жаль з приводу зрадного убийства, жертвою котрого став посол Вашої Величности в Москві.

Український нарід, що на ново розпочав своє державне житє при могутнїй підмозі нїмецької держави, жалїє із-за втрати сього дїяча, котрий завсїгди виявляв себе другом Українців.

Гетьман всеї України, Павло Скоропадський.

У відповідь на се гетьман одержав таку телеграму:

Від Його Величности цїсаря нїмецького, гетьманови всеї України Павлови Скоропадському. Прошу приняти мою глибоку подяку за співчутє, яке від свого а також від імени українського народу висловили менї з приводу обурюючого злочину, який сповнено в Москві супроти мойого посла.

Вільгельм другий. (УТА).

Кадети на Українї.

Поголоски, що Мілюков опустив Київ, безосновні. Кадетський керманич находить ся у Київі і бере участь в роботі місцевого комітету кадетської партії.

З Київа виїхав член центр. комітету кадетів, адвокат Вінавер. Виїде також другий його член, був. московський посол в Англії Набоков.

На Українї, в чернигівській губернії живе бувший член державної ради Мануїлов.

Самостійний правничий факультет в Полтаві.

В Полтаві увійшов в житє укр. правничий факультет, який має вповні права державних унїверситетів. На чолї стоїть проф. Киселев. Громадяни Полтави з великою охотою йдуть на зустріч потребам сього самостійного правничого факультету.

Ненормальністю, спричиненою виїмковими обставинами треба вважати те, що міністерство освіти не було про се повідомлене і довідало ся про сю подію тільки дорогою случаю.

Українська педаґоґічна академія.

Учителї інструкторських курсів, устроєних минулого року товариством шкільної освіти рішили як памятку сих курсів покласти основи під педаґоґічну академію, для чого склали свою вдовину лепту. Ідея приняла ся, суспільність зрозуміла в недовзі, яке значінє матиме така інституція для національно-культурного розвитку України. Тепер малаб перебрати се дїло на себе Центральна укр. учительська Спілка, а окрема комісія має виготовити плян орґанїзації академії.

Флямандія і Вальонія.

Брукселя, дня 18. липня.

Королївство Бельґію заселяли до війни два народи майже рівні що до числа а се Вальони і Флямандці. Вальони, племя французьке, Флямандці належать до германського племени і є споріднені з Голяндцями. Мимо свого високого культурного розвитку Флямандці на кождім поли державного і суспільного устрою були покривджені. Пануючою нацією в Бельґії були Вальони. Після занятя Бельґії нїмецькими військами поділено Бельґію на дві адмінїстраційні одиниці — Флямандську і Вальонську. У Флямандії утворила ся Рада Флямандії, яка поставила собі за ціль цїлковите освободженє і незалежність Флямандії.

В марті 1918 р. основала ся комісія для оборони Вальонії. Комісія ся заявила ся недавно за конечностю далекосяглого культурного і політичного подїлу між Флямандією і Вальонією. З огляду на взаїмну зависимість, передовсїм на господарськім поли, подїл сей не може довести до утвореня двох независимих держав, але належить утворити одну федеративну державу. Серед міжнародних відносин так Вальонія, як і Флямандія мають рівний інтерес в тім, щоби після заключеня мира оминути господарську війну.

Нинї годі предвидїти, як уложать ся відносини після війни між обома народами Бельґії. В кождім случаю за час треваня війни Флямандції значно виемансипували ся і отрясли ся від вальонського переможного впливу. З тим мусїти-ме числитись також бельґійський король, як судить ся йому вернути колись до свойого королївства.

Пора подумати.

(О достоїнство укр. сцени).

Недобре дїєть ся з укр. театром в Галичинї. З ріжних сторін краю дістаємо письма від відомих громадян, щирих прихильників рідної сцени, а у всїх більше-менше ті самі жалї й жалоби з приводу, а властиво з нагоди даваних на провінції вистав ріжнородних імпрез, що чи-то своєю фірмою, чи складом театральної дружини з іменами відомих б. артистів — одинокого до недавна у нас театру уподобнюють ся до театру товариства „Укр. Бесїда“ і вводять в блуд патріотичну, стужену за рідною сценою провінціональну публику. Такі „артистичні підприємства“ ростуть у нас як гриби по дощи. Що другий, що побуває колись на сценї театру товариства „Укр. Бесїда“ і здобув горожанське право до титулу „первоврадного артиста“, добирає собі ще кількох „первородних“ аматорів і обїздить нашу бідну Галичину з самими новими творами, як: „Воскресенє“, „Перехитрили“, „Жидівка-вихрестка“ і т. п.

Не було би в тім ще нїчого лихого, коли-б в управі згаданих підприємств було не пошановане для укр. сцени і публики, але бодай дрібка почутя відвічальности за виконуване ремесла.

Та цїлий ряд відомих нам фактів вказує на те, що тої конечної хоть невистарчаючої умови нема. В більших і менших містах Галичини відбувають ся театральні вистави, на яких обиджає ся укр. мистецтво і укр. публику. — Заповідає ся „нові“ твори, виступи визначних сил і добірну музику — а перед виставою слїдує зміна репертуара, перепрошує ся, що нема музики і в дїйсности поносує ся кількох аматорів, що мордують безмилосерно якусь стару оклепану „Вихрестку“... Який вислїд того? На першій виставі сали все битком виповнена, на другу ще дехто заходить в театр. По другій виставі „первородні артисти“ щезають з міста, а остає українська публика розчарована, знеохочена і огірчена. Вона йшла на укр. виставу з таким радісним серцем, як лиш наша публика стрічає свою сцену, а довелось їй пережити години болїсного упокореня і видїти легковаженє, ба і зневагу рідного мистецтва.

Ми не станемо наводити виїмків з одержуваних від довгих недїль листів, що потверджують наші замітки; наведемо один примір вельми знаменний, а наведемо його там смілийше, що се голос, який появив ся в черновецькій „Буковинї“. Вистане уважно перечитати сю щирим серцем подиктовану оцінку, а в читача не буде ніяких сумнївів, що все нами сказане, се не переборщенє, а сумна дїйсність, яка пімстить ся колись, як ми справді мати-мемо свій гідний театр в Галичинї.

В 21-шім числї „Буковини“ помістив п. С. Ю. статю під заголовком: „Український театр в Черніавцях“. Щоби не стягнути на себе тїни односторонности, наводимо сю статю в цїлости:

„Молоді артисти, по части (!) знані вже нам з давнїйших виступів своїх в Чернівцях, почасти нові сили, прибули під проводом артиста і проф. укр. драматичної школи у Львові (!) п. Леся Розлуцького, абсольвента режісерської школи в Парижі (!) і задумали дати цїлий ряд представлень у Чернівцях, а як найдуть тут пригідну нічву, то створити в столиці буковинської України сталий, молодий театр. Театр поклав собі за задачу дати для нашої публики цїлий ряд нових, славних европейських штук, не занедбуючи при тім і наших знаних вже народних штук. Вже в першім репертуарі, оголошенім в нашій часописи на сей тиждень, було кілька нових штук, однак через цензурні відносини (!) мусїли грати инші штуки, до яких навіть не були приготовані. На перший раз, в недїлю, виставив театр „Воскресенє“ Чубатого. Не будемо входити в зміст штуки. Стара се тема. Невірність жінки, а потім сцена прощеня. Одначе в цїй штуції зарекомендувала себе молода трупа як найкрасше. П. Онуфрак, один з незнаних до тепер артистів, виваязав ся із своєї ролї, Аркадія Остраднна, чудово. Знаменитою партнеркою була йому панї Козакова, яка записала себе вже послїдного разу гарно в нашій памяти. П. Розлуцький показав сим разом себе артистом, який входить в суть ролї і „Роздорова“ в „Воскресенію“ віддав він майстерно. По довгій перерві побачили ми на оцінї також панію О. Левицьку, яка грала в Чернівцях за Стадника Була вона вже тодї одна з найкрасших сил, яка вкладала цїле своє єство в ролю. Нагадати-б треба би з артистів, які прибули тепер до нас, секретара театру, Демчишина, який здаєть ся на око, гейби зріс з театром. П. Польовий, се один з вишколених співаків в нашім театрі тут. Орудує він своїм голосовим матеріялом добре, шкода тільки, що із-за браку людий мусять ся ним всї дїри затикати, що шкодить богато йому. Любою була „дитиною“ в „Воскресенє“ п-на Гриніщак, знана нам також з перед лїт. Другі панї, що грали дїтий, занадто виросли вже з дїтий і тому трудно було їм приноровити ся до дїточих роль. П. Левицький інтелїгентно віддав ролю „пяного“. Гарною появою на сценї, хоч трохи несмілою, була п-на Завадівна.

Нова сила в театрі є також п. Ничай котрому слїд би сказати, що театр, як він бере участь в нїм, не сміє бути для нього побічним занятєм і навіть в таких підрядних ролях, як „сватів“ треба вивчити ролю, бо воно дїйсно погано виглядає, як такий старий сват, як „дядько“ Осип Скорик в „Сватаню на Гончарівцї“ не знає гаразд своїх „речий“. Так, як дуже похвально, незрівнано дотепер випало перше представленє „Воскресенє“, не можна сего сказати про дальші народні штуки: „Жидівка вихрестка“ і „Назар Стодоля“. „Сватанє на Гончарівцї“ пішло ще гладко. Диригент музики в театрі не тільки на те, щоби управляв музикою, але й поодинокі співаки й хори мусять зважати на його. А підчас вистави сих послїдних штук, трапляло ся, що музика грала, а грачі і хори впадали, коли їм того захотїло ся, співали на павзах, так що аж гірко було слухати. — Оправданєм (!) на се хай буде, що в театрі

нема сталого зіспіваного хору і приходить ся послугувати ся часто посторонніми силами, часто й без проб. Одначе загальне враже̂ніє добре. (Но, но... Ред.). — Одначе публика, що при першій гостині театру штурмувала касу, збайдужіла до театру, так що нам представляють ся чуже нам явище, порожні льожі і ряди місць. А молодий сей театр, який має перед собою гарну будучність, вартий того, щоби його як найбільше попирати".

Ми нарочне навели цілу рецензію. Пересічний читач виробить собі точне понятє, чого надіяла ся черновецька публика, (хоть би по самій рекламі для „професора драматичної школи у Львові і абсольвента режисерської школи в Парижі") що мали в театрі грати, а що і як грали...

Та головна річ в тім, що — як пише п. С. Ю. — „публика байдужніє" до театру. Є се задаток великого лиха на будуче. І тому ми звертаємо увагу тих, що використовуючи нинішню, догідну пору, хотять робити і роблять „касу", але не хотять нічого робити для українського театрального мистецтва. Звертаємо увагу й стародавному товариству „Укр. Бесіда", що воно, маючи поки-що монополь на український театр, має й обовязок заняти ся справою української сцени, а посередно й нездорових відносин, які витворились в тій області. Панове, котрим іронія долі казала патронувати українській сцені, могли би раз... перервати партію тарока і подумати над тим, як би то дати Галичині український театр. А то прямо дійшло до скандального стану...

Італійці наступають!

Фронт італійський.

Відень. Урядово. На просторі по обох боках Асіяґо ми відперли кінотою приготовлені ворожі наступи будь огнем, будь протинаступом.

Так само не вдав ся наступ Італійців в долині Бренти.

В Альбанії сутичка обезпечуючих відділів.

Французи підняли протиофензиву!

Фронт західний.

Берлін. Урядово. Фронт війська Рупрехта: Діяльність боєва скріпала ся вечером. Підчас стеж взяли ми на декількох місцях полонених.

Фронт військ нім. наслідника престола. Поміж Есною й Марною закипів бій на ново. Французи розпочали там свою давно дожидану протиофензиву. При ужитю дуже численних відділів панцирних автомобілів вдало ся їм наперед вдерти ненадійно на поодиноких точках до найбільш вперід висуненої лінії піхоти і кінноти і відіпхнути нашу лінію. Відтак одначе наші дивізії, які стояли на становищах разом з дивізіями, дожидаючими на поготівлі, знищили план непріятеля проломити ся. Коло полудня розбито ворожі наступи на лінії пробігаючій на північний захід від Шатотері. Пополудни задомили ся на цілім фронті перед новими лініями дуже сильні частинні наступи ворога. Колюмни боєві, наспіваючі на поле бою були ціллю для наших успішно борючих ся боєвих летунів.

Проти полудневого фронту над Марною по невдачах в днях 16. і 17. с. м. Французи предприняли тільки частинні наступи на полудневий схід від Марейль. Відперто їх. Між Марною а Раймс і на схід від Раймс обмежила ся діяльність боєва до місцевих борб. Наступи ворога в Лісі королівськім і по обох сторонах Пірсі не повели ся. Підчас успішних для нас наступів на північний захід від Просней і в часі відперти ворожих наступів частинних біля Свіп і обох сторонах Перт, взяли ми полонених. Число полонених взятих від дня 15. липня перевисшає 20 тисяч.

Людендорф.

Гарматні громи в Парижи.

Швайцарські часописи згідно доносять, що від півночи з 14-го на 15-го липня чути в Парижи безнастанно страшні гарматні громи. Мешканці околиць Парижа мають вражіння хуртовини. Хмари диму прорізували блискавки огня, а гарматні громи били. Великі маси народу вийшли за місто на горбки, щоби придивляти ся сему.

„Petit Parisien" запевняє, що гармати чути на 200 кільометрів на захід від Парижа, з доносять ся вони з поля битви над Марною. Надто від вівтірка Німці зновили бомбардоване Парижа з далекострільної гармати. Се бомбардоване є так сильне, що з Парижем перерване є телеграфічне получене.

З минулого Мілюкова.

З нагоди побуту сього керманича кадетів в Київі, одного з найбільших російських імперіялістів, українські круги займають ся живо його личністю. Між иншим „Відродження" освітлює деякі сторінки його політичного житя. В літі 1916 р. був Мілюков в Швайцарії і вів наради з тамошними російськими кругами. Тоді появила ся в льозанській ґазеті „l'Ukraine" розмова з керманичем кадетів, в котрій він явно висловлював свої українофобські погляди. Се була явна робота, тайна-ж полягала на сім, що він увійшовши в зносини з деякими українськими кругами в Швайцарії, старав ся без успіху еповукати їх до позискання симпатій галицьких Українців для ідеї російської, тоді ще царської державности в замін за деякі незначні і ледви чи авторизовані обіцянки. Тепер сей україно- і ґерманофоб, герольд царату в Европі бавить в столиці укр. держави, при котрій є акредитовані посли Австро-Угорщини і Німеччини.

„Відродження" кінчить запитом в сторону правительства, чи столиця української держави є курортом, або місцем спочинку для збанкрутованих російських політиків?

Успіхи підводних суден.

Часописи в Чікаґо пишуть в справі тонажу коаліції, що хоч підморська боротьба не оправдала німецьких сподівань, всеж таки втрати, які вона спричинює, є дуже грізні. Будова кораблів в краях коаліції і невтральних йде так поволи, що починають ся узасаднені непокої. Виявило ся, що німецькі міни затоплюють два рази більше корабельного тоннажу, чим його доставляють фабрики цілого світа.

О торговлю Баварії з Україною.

Монахів, 16. липня. В баварській палаті послів вніс ліберальний посол Геберляйн інтерпеляцію, в котрій говорить ся, що цілий німецький вивіз на Україну дістало як монополь берлінське експортове товариство. Другі експортери не можуть в наслідок того нав'язати торговельних зносин з Україною. Заступник правительства відповів, що правительство пильно стоїть на сторожи баварських інтересів. В експортовім товаристві є два баварські заступники. Як довго не чути нарікань зі сторони купецьких кругів, так довго правительство не видить причин закинути що-небудь експортовому товариству.

Голоси краю.

Зі зборівського повіта пишуть нам:

Щаслива країна, славна колись першою, соромною загодою, ще до недавна плинуча медом і молоком, знана своїми соймиками, що звичайно кінчили ся у Росточилі; а нині — сумно погадати, а ще тяжше описувати.

З осель недавно цвитучих як: Грабківці, Метенів, Млиниівці, Монилівка, Лопушани, Перепельники, Гукалівці, Присівці, Коршилів, Циціва, Ярославичі, Гарбузів, Манаїв, Білоголови, Нуше, Залізці, Йосифівка, Травотолоки — осталась руїна та попелища.

Вісімнайцять сіл в тім повіті зникло з лиця землі, а висше двайцять остало на півзнищених.

Ідучи від Зборова на північний захід, побачимо лиш рови стрілецькі і дроти; тягнуть ся вони цілими кільометрами. Щоб лиш перейти одні Присівці, потреба на се півтора години часу. Минулої осени можна було йти цілими милями і не здибати ні живої людини. Лиш десь колись дорогою переїхали військові вози. Нині скрізь зароїло ся як в муравлищи. Люди, що з природи не переймають ся нашими песимізмами і фаталізмами, ходять збіджені, зчорнілі, мозольними руками згортаючи до купи перепалену цеглу і каміня, та будують собі щось подібного до кузьні, щоби було бодай при чім зварити юшку.

Не так було на Угорщині в 1915 роді. Там до знищених комітатів приїхав сам Тіса і до двох місяців було всьо відбудоване. А може то так лиш говорять.

Сего року коло Великодних свят привезли тут 30 тисяч евакуованих людий, а на них зборівське старосто дістало один ваґон муки і кілька ваґонів бульби, з котрої деяким селам евакуованим не придїлено нічого.

Військовий відділ призначений для достарчування збіжа на засіви поділено тут на два районі — зборівський та поморянський. Та колиж в поморянськім районі дістали збіже навіть такі села, котрі своє в зимі продавали, як: Жабиве, Кальне, — в зборівськім районі поручник Дробни старав ся передівсім о заспокоєне жидів, та фільварків, а три села евакуовані як: Івачів, Грабківці, Метенів буквально нічого не дістали. Протеж дістували гречку знані богачі, як жид Шійка і Жаграй на хуторах коло Зборова.

В селі Корнилові, де спроваджено з бараків звиш 60 родин, дістали люди на засіви і прожиток 3 сотнари ячменю, 2 сот. гречки і 3 і пів сот. проса. Се формальні кпини з людської нужди!

Учительку, котра прийшла до него з представленем, що нарід наш гине з голоду, а він на дармо тягає людий, наражаючи їх на страту часу, обкинув брутальними словами, що ніяк не лицюють ані для представника цивілізованого народу,

Письменно не можемо порадити нашим людям, як ратувати ся бо картки нам конфіскують на почтах.

Хиба соромно їм, що люди непоклякані до сего мусять журити ся справами адміністративної натури. Але сумно, що нашими виселенцями вже нині ніхто не журить ся, спускаючись на те, що вони мусїли собі дещо защадити з причинків. — О ті причинки! — Тимчасом спекулянти вже випрубували неможливо ціну на збіже. Жито у нас вже підскочило на 1000 К, а засіяти не мали собі чим наші виселенці, тай переважно спроваджено їх тоді, як вже кінчили ся весняні роботи. Найдалі в зимі прийде ся їм знову ходити з торбами або шукати зарібку, якиї тажко буде їм найти.

Богато людий вже на перший раз не має що до рота вложити. Тут потрібна поміч скора, безпроволочна, коли не хочемо допустити до сего, щоби наша людність була здесяткована від пошесних недуг. Вже тепер кидає ся чорний тиф коло Зборова.

(Кінець буде).

НОВИНКИ.

— Свято Ів. Франка відбудеть ся в оперному театрі в Київі (21. липня). — Чеховський: Що дав українському народу Іван Франко — „апостол правди і науки". — Гордієнко: Участь Ів. Франка в соціяльно-політичній борбі на галицькій Україні. — Хор виконає „На пора, не пора", „Вічний революціонер" продекламовано буде: „Прольог до Мойсея", „Привид", „Каменярі", „Притча

про красу“, співи: „Безмежнеє поле“, „Розвійте ся з вітром“, „Місяцю князю“, „Я не клив тебе о зоре“ (сольо), „не забудь юних днів“ (дует) і инше. Приймають участь артисти: Литвиненко-Вольгемут, Старостинецька, Золденко, Ліхнякевич, Кобилкин Кузьмін, Юкименко, Коваленко, Стадник, Мельникова та Омельченкова. Білети продавати-муть ся в книгарни „Вернигора“ Фунд. 19. Упоряджає концерт просвітня комісія українського університету та „Батьківщини“.

— **Як п. Теофіль Меруновеч хотів погодити Австрію з Росією?** Оногді були ми приневолені занятись ближше особою п. Теофія Меруновича, що став тепер трудитись по ріжних польських редакціях... „dla dobra ruskiego“. Хотячи доповнити політичну фізіономію того діяча, а головно відповісти на заміт, який нам зробила редакція „Now-ого Słow-а“, пригадуємо, що в 1914 р. дня 11. грудня (Москалі були тоді вже в Карпатах) в „Dziennik-у polsk-ім“ ч. 337 появила ся була стаття з повним підписом п. Теофіля Меруновича, а в статі тій, в другім шпальті був слідуючий уступ: Niech Austro-Węgry **odstąpią** Rosyi i przyszłej Polsce **Galicyę** w zamian za utworzenie samodzielnej grupy krajów z serbsko-chorwacką ludnością, których większość już teraz pod berłem Habsburgów zostaje, a tym sposobem **ustałby** sam przez się **powód do dalszej wojny** Austryi z Rosyą i wszechstronnie **stałoby się zadość idei sprawiedliwości dziejowej**“. Так отже хотів п. Мерукович поділити Галичину між царську Росію й Польщу. Питаємо редакцію „Now-ого Słow-а“: Чи і се було „dla dobra ruskiego“ і „w duchu polsko-ruskiego porozumienia“?

— **З Комітету Помочи українських приватних урядників у Львові.** Отсим завідомляємо, що Галицький Краєвий Заклад Оджи підвисшив Комітетови Помочи українських приватних урядників у Львові придїл матерій на одіне з 360 на 420 метрів то є о 60 метрів. — Заразом просимо Вп. Дирекції (Управ) всіх українських приватних Інституцій у Львові, щоби зволили як найскорше виготовити викази своїх урядників (урядничок) і їх членів родини, потребуючих матерії на одіне, та негайно предложили сї викази Комітетови. У виказах мають бути подані назвиска і імена потребуючих, їх річні побори і запас одіня, стан (вільний чи жонатий), у жонатих також скількість дітий, а при членах родини — назвиско і імя голови домашного господарства (урядника) його річні побори, відтак імя, вік і запас одіня члена родини. Належить також зазначити, чи потребуючий бажає дорозшої чи дешевшої матерії. З огляду на невеликий придїл матерій, будуть угляднені передовсім найнизше платні і необхідно потребуючі, а прочі лише в міру остаючого запасу матерій. Вкінци зазначаємо, що кождий необхідно потребуючий. которого річні побори не високі, згля[д]но його члени родини, можуть числити на придїл 3 метрів матерії, а то: на одно мужеське одіне або на одно жіноче або на 2 діточе. — Зголошення належить складати в Комітеті (Ринок, ч. 10.. I. поверх — Краєвий Союз Кредитовий) що дня від години 7—8 пополудни на руки п. Йосифа Ласовського, котрий також буде уділяти інтересованим близших пояснень.

— **Ґломбінський і „Słowo polskie“.** Був час (перед війною), коли п. Ґломбінський був душею і мозком „Słow-а Polsk-ого“. Було так (именно, коли „Słowo Polskie“ втікло з Москалями), що п. Ґломбінський відпекував ся своєї дитини. Тепер видно знов повіяло иншим духом, бо п. Ґломбінському стало жаль ґмаху і друкарні „Sł. Pol.“, тому й вніс інтерпеляцію з приводу їх зареквірованя. Видно п. Ґломбінський має серіозні сподївана на японсько-американську поміч, що прийде з востока і дозволить відновити незабутнє „Słowo Polskie“.

— **„Народня воля“.** „Народна воля“, щоденна селянська часопись, що в часи перевороту припинила свою працю, виходити-ме знов двічи на тиждень.

— **Проголошене доразних судів.** Військова команда в Кракові оголосила слідуюче повідомлене:

По думці § 434 військової карної процедури оголошує ся суд доразний над приналежними до доповнюючих батальонів ц. к. 13. полку піхоти в Оломунці, 20. полку піхоти в Тарнові і 57 полку піхоти в Прерові задля злочину дезерції. Остерігає ся кождого перед сповненєм сього злочину. Хто по оповіщеню доразних судів допустить сього злочину буде доразно суджений і покараний смертю. Засуд смертю. Засуд смерти буде виконаний через розстрілянє, о скільки дезертер не буде по думці § 191. і 192. військової карної процедури засуджений на смерть через повішенє.

— **Україна — модою.** Такою фразою послужив ся у своїй промові польський соціяльно-демократичний посол п. Дашинський. Україна стала дійсно модою, і польська опінія, для якої нема покищо ніякої цензури зусиляє всі сили на творене сплетень про події, що коять ся на Україні. Від кількох днів триває страйк зелїзничників на Україні. На ту тему польська опінія снує фантазії, про які нікому не снилось. Польська опінія має певні вісти, що вимордовано все австрійське військо на Україні, висаджено у воздух всї мости, і т. д. і т. д. — Ось що значить буйна уява і фантазія польської опінії.

— **Увязнене польського політика.** Польські часописи доносять, що звісний член вшехпольської партії Сроковський, вернувши по трьохлітнім побуті в Київі зістав в Тернополи арештований.

— **Перша ґімназія для угорських Словаків.** З Букарешту пишуть, що два міліони угорських Словаків, які не мають до сеї пори ні одної середної школи, одержать нарешті — першу ґімназію — очевидно не на Угорщині а в хорватській Славонії, в осередку словацького житя, місті Стара Пазова.

— **Обнова неістнуючого епископства.** Поляки наміряють з як найбільшим поспіхом обновити давне епескопство на Підляши, затривожені патріотичною працею наших священиків, прибувших там з Галичини.

— **Підводний нім. човен між Муринами.** Република муринська Лібeрія, найменший ворог Німечини мала один раз нагоду заявили свої воєнні наміри. Именно, коли в порті Сіное у цвітни сего року явив ся німецький підводний човен і зажадав безпровололочного знищеня французької каблової і радіотелеґрафічної стації, то голова републики відкинув жадане, мимо загрози острілювана французької стації, а з сим небезпеки для населеня Лібeрії. — Німці знищили стрілами будинок і вежу радіотелеґрафу і відплили відтак без ніяких перепон.

— **Імянини гетьмана.** 12. липня як в день іманин гетьмана відбуло ся в домашній церкві гетьманської палати святочне богослужене, на якому були присутні гетьман з сїмєю, представники правительства і урядники гетьманського штабу. Після служби божої гетьман вийшов до відбуваючої службу сторожі і вічливо говорив з її начальником, приняв бажаня і дякував. Сторожа і виддї витали гетьмана окликами „Слава“ і співали український гимн.

Після того гетьман приймав в палаті привіти від членів кабінету міністрів під проводом мін. Лизогуба, від штабу і гетьманської полевої канцелярії.

Крім сих заявили лично свої желаня австро-угорський посол ґр. Форгач, радник німецького посольства ґр. Беркен, болгарський пос. проф. Шишманов, Антоній митрополит київський, начальник штабу Айхгорна ґенерал Ґренер, ґен. Алексіс, австро-угорський воєнний аташе ґр. Спанокі. Прибула також з желанями депутація хліборобів глухівського повіту, черигівської ґуберні. Наспіло множество привітних телеґрам. Після принять відбув ся в Софійському соборі торжественний молебен при участи представників власти, після молебня на площі Богдана Хмельницького мала місце велика військова парада в присутности військового міністра отамана Рогози.

— **Смерть сина Русвельта.** В воздушнім бою коло Шато Тієрі згинув наймолодший син бувшого президента Америки Русвельта. Він упав близько німецьких становищ.

Оповіщенє покликаня.

(На основі уповажнення ц. к. Міністерства Краєвої оборони, уд. рескриптом ч. 8780 VII. ех 1918).

Ополченці узнані спосібними до оружної служби чи до приставки загального ополчення („W“) або при додатковім ставаню (не виключаючи тих, яких зі згляду на їх рік уродженя піддано асентерункови аж по їх повороті з ворожого краю), а то як австр. і угорські горожани, так і ті, що мають босансько-герцеговинську краєву приналежність, обовязані суть без огляду на те, чи приділено їх до ц. і к. армії, чи до ц. к. краєвої оборони, а именно:

А) уроджені в лїтах 1896 до 1899 включно,

Б) уроджені в лїтах 1878—1895 включно і в 1900 р.

зголосити ся в тій ц. к. повітовій доповняючій команді краєвої оборони, в окрузї якої лежить теперішнє місце їх побуту, о скілько не потягнено їх ще попередно до оружної служби зглядно о скільки з огляду на службу або публичне добро не звільнено їх з тої служби на якийсь означений час вглядно неозначений, а в слідуючім порядку:

ад а) з львівського доповняючого округа 1-го серпня; зі золочівського доп. округа 1-го серпня; з бережанського доп. округа 2-го серпня; з тернопільського доп. округа 3-го серпня; із станиславівського доп. округа 1-го серпня; з коломийського доп. округа 2. серпня; з чортківського доп. округа 3-го серпня; з черновецького доп. округа дня 4-го серпня 1918-го року.

ад б) з львівського доп. округа 1-го вересня; з бережанського доп. округа 1-го вересня; зі золочівського доп. округа 2-го вересня; з тернопільського доп. округа 3-го вересня; зі станиславівського доп. округа 1-го вересня; з коломийського доп. округа 1-го вересня; з чортківського доп. округа 1-го вересня; з черновецького доп. округа 3-го вересня 1918.

Обовязані до зголошення до служби мають найпізнійше до год. 11 перед пол. явити ся в дотичній ц. к. повіт. доп. команді.

ОПОВІСТКИ.

Неділя дня 21-го липня 1918.

Нині: 21-го липня: гр.-кат.: 4 Н. п. 3. С., римо-кат.: 9 Н. п. 3. Св.

Завтра: 22-го липня: гр.-кат.: Панкратія, римо-кат.: Марії Магдал.

| **Львівський Український Театр.** В сали М. Лисенка, ул. Шашкевича 5. В неділю дня 21 липня 1918. „**Вихованець**“ народна комедія зі співами і танцями в 3 актах Янчука. Музика військова 84 п. п. Початок о год. пів до 8 вечером. Білети раньше можна дістати в Нар. Торговлі, а в день вистави в касі театру від 5 год. по полудни.

КУПИМО СЕЙЧАС: МЕДУ ПАТОКИ, КМЕНУ — КОЖДУ — — Скількість —

оферти просимо слати на адресу Посередничене Народної Торговлї. Львів, з точним поданем цїни і скількости та пробки. 244 1—5

Фотоґрафічкі знимки. В обох українських книгарнях є до набутя слїдуючі картини: 1) Руїни гетьманської палати в Батурині (3 К). 2) Ґрупи розоруженої Нїмцями „синьої“ дивізії (4 К) та послїдня сторінка берестейського договору з підписами всїх членів делеґацій.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Лікар

Др В. Янович

вернув і ординує в Станиславові дім п. Хованця коло почти. 137 15—15

Др Стефан Брикович

— відкрив адвокатську канцелярію —

в Тернополи. 25—30

Адвокат

Др А. Наґлєр

вернув до Бережан і веде дальше свою канцелярію адвокатську. 169

Мед. унів.

Др Анна Френкель

ординує для жіночих, положничих і дїточих недуг від 9—12 і від 3—5 в Станиславові, ул. Казимирівська ч. 44 (ріг Баторого). 171 6—

Адвокат

пошукує рутинованого конципієнта. Адреса: „Підгіре“ в Адм. „Укр. Слова.

Оператор Др Яків Зельцер

повернув і мешкає тепер ул. Фредри ч 7. Ординує від год. 8—10 і від 3—5. Телефон 298. ч. 100

Адвокат краєвий

Др Еміль Шморак

— відчинив свою канцелярію адвокатську —

у Львові.ул. Фредри ч. 9. ч. 26.

Адвокат і оборонець

- - Др Роман Перфецький - -

веде адвокацьку канцелярію

— Львів, ул. Сикстуська ч. 43. 6. —

Конкурс.

В дівочу бурсу „Укр. Жіночого Кружка“ в Коломиї приймуть учениці на шкільний рік 1918/19.

Місячна оплата 120 К — в половині натураліями. Пильним а незасібним буде оплата знижена.

Треба мати відповідну скількість одежі, обуви та біля і конче свій сінник. Подання вносити до 15 серпня с. р. (на відповідь прислати картку або марку) на адресу голови товариства: Олена Витвицька в Коломиї ул. Українська ч. 11.

Коломия дня 15. VII. 1918. 249 1—

Конкурс.

„Українська Бесїда“ у Львові розписує отсим конкурс на управителя театру з речинцем до 15 серпня 1918.

Подання належить вносити під адресою товариства (ул. Костюшка ч. 1 а), де уділяє ся також близших інформацій. Видїл. 252 1

ОГОЛОШЕНЯ.

Де є глина там будуйте дахівкарнї. Проект пляни та машини висилає: Інж. Я. Вінцковський, Львів Новий Сьвіт 20.

Краєвий Союз для збуту худоби у Львові ул. Оссолїнських 15. Потребує сейчас кореспондента, машиністки, яка вправно пише на машинї „Мерцедес“ українським і латинським письмом і три сили бюрові до бухальтерії і маніпуляції. Власноручно писані подання петентів приймає Дирекція кождого дня до 12 год. рано. 240

Емаліове начинє кухоннє достарчає Спілка Господарсько-торговельна в Чесанові по цїнї К 23 за 1 клґ. без транспорту і опакованя, а то: горцї, миски, ринки, бритванки, тарелї, ведра на воду і мидницї. За опаковане числимо 5 прц. Замовленя виконуємо доки вистане наш припас в тім порядку, в якім надходять.

Принимаємо замовленя на пасту до черевиків чорну і жовту, найлїпшої якости в одно кільоґрамових бляшанках по цїнї К 26·— за чорну, а К 34·— за жовту, без коштів транспорту і опакованя, яке числимо в висотї власних коштів. Замовленя будемо виконували щойно при кінци біжучого місяця. Спілка Господарсько-торговельна в Чесанові п. в місци. 246 1—

Парцеля за 300 злр. на продаж. Відомість в Повіт. Тов. кред. у Львові Ринок ч. 10 I. п. 251 2—5

Студентка фільософії прийме лекцію на селї на протяг цїлого року. Умови прошу слати до адміністрації „Укр. Слова“ для Студентки.

Державний маніпуляційний урядник, судовик, вдовець з дїтьми, добре ситуований навяже зносини з вдовою чи панною середних лїт в цїлях матримоніяльних. Зголошеня прошу слати під „Вдячність“ Устрики долїшнї. 236 5-5.

Дяка з добрим голосом пошукує церков в Калуши. Нотний спів пожаданий. Посада стала. Інвалідам першенство. В народних інституціях міг би мати гарні, платні занятя. Приймає уряд парохіяльний в Калуши. 245 4—8

Потрібні сейчас ремісники до робленя шнурків і шнуркових виробів. Зголошеня приймає з чемности Тарас Винницький в Ходорові.

Виїду на один місяць на село й уділяти му нїмецької конверзації за удержанє. Зголошеня слати до адм. „Укр. Слова“ під „Конверзація“.

ФАРБИ

до фарбованя материй в ріжних барвах з приписом ужитя поручає

І. Борис, Перемишль.

При замовленях подавати вагу матерії. 248 3—15

Каініт і сіль потасову

доставляємо на замовленє в міру продукції салїн. Висилка слїдує ваґонами, люзом, лише за посліплатою. Цїна за 100 метричних сотнарів, каініту К 250·—, 20—22 прц. соли потасової К 718—789.50, 30—32 прц. соли потасової К 1100—1173.

Львів, вул. Зіморовича ч. 20. 250 2—2

Краєвий Союз госп. спілок.

Для чужинців Illustriertes praktisches Lehrbuch der ukrainischen Schrift u. Sprache, bearbeitet von O. Soltys. Цїна 5 К. Замовленя приймає і висилає по надісланю готівки: А. Окпиш Львів Кадецька 4. 108

виконує всїлякі друки і печатки гарно — скоро і дешево.

І. Фрідман

ЛЬВІВ улиця СИКСТУСЬКА 4.

Адміністрація „Українського Слова“ повідомляє, що для вигоди Вп. місцевих передплатників, буде доставляти часопись до дому.

Від адм. „Укр. Слова“

Вп. предплатників просимо о надісланє залеглої предплати.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

	У Львові:	В краю і державі:	За границею:	
На рік	44·— К.	56·— К.	На Україні	56 карб.
„ півроку	22·— „	28·—	В Німеччині	56 мар.
„ чвертьроку	12·— „	15·— „	В инших державах	84 фр.
„ місяць	4·— „	5·— „		

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ:

Стрічка двошпальтова або її місце 60 с.; в надісланім 1 К.; в оповістках 1·50 К.; в редакційній части перед або по новинках 2 К. Некрольоґія 2 К. Слова товстим друком подвійно. Оголошеня на суботу і неділю подвійно. Постійні оголошеня за осібною умовою.